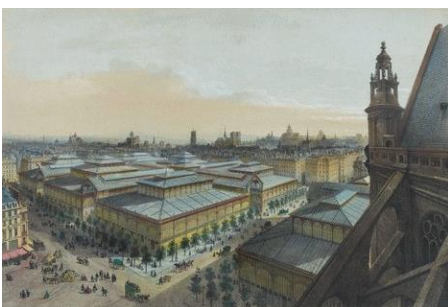

In 1845 kreeg Baltard de opdracht om 'Les Halles' in Parijs te ontwerpen. In dat jaar was hij ook geassocieerd met Félix Callet, die al een grote mate van bekendheid genoot als architect en kunstenaar. Na de eerste gepresenteerde plannen in 1848, braken er politieke opstanden uit in Parijs. Doel van deze opstanden was het afdwingen van een meer liberaal politiek systeem ten koste van de heersende aristocratische en conservatieve elites. Hoewel de beweging van 1848/49 slechts van korte duur was, oefenden de opstanden toch een grote invloed uit, men moest ook rekening gaan houden met liberale en nationalistische gevoelens van de burgerij. Uiteindelijk kwamen de architecten met hun definitieve plannen in 1851.

De plannen hadden een vrij conservatieve inslag; bakstenen buitengevels met een gietijzeren draagconstructie binnen in de vorm van de toen veel toegepaste Polonceau spanten. De invloedrijke architect Horeau bekritiseerde Baltard fel vanwege zijn verouderde opvattingen. Deze pleitte voor een project van ijzer en glas in overeenstemming met de heersende stijlen in Groot-Brittannië. De noviteit die daar opzien baarde was het Crystal Palace, dat Joseph Paxton ontwierp voor de Wereldtentoonstelling van 1851 in Londen. Deze kolossale hal bestond uit prefab-elementen en stond er in zeven weken en werd daarmee meteen een symbool van een nieuwe tijd. Uiteindelijk zijn de werkzaamheden stopgezet en is het eerste paviljoen uit 1853 gesloopt in 1866. Een nieuw plan met een zichtbare metaalstructuur in plaats van stenen gevels, werd door de twee architecten gepresenteerd van het einde van 1853 en begin jaar 1854. De plannen behelsden een groep van 2 rijen van 6 paviljoens van smeedwerk en gietijzeren constructies, verbonden door een stratenpatroon. De eerste twee paviljoens werden geopend in oktober 1857, drie jaar na de dood van Callet. De grote paviljoens werden in 1870 voltooid en zijn praktisch een eeuw in onveranderde toestand gebleven. De legende van deze enorme gebouwen, leeft voort op als een eerbetoon aan de architecten, perfect passend in de vernieuwde stad zoals Haussmann die voor ogen had.

Musee d'Orsay Victor Baltard - Le fer et le pinceau (Het ijzer en het penseel)

De tentoonstelling in het Musee d'Orsay van 16 oktober 2012 - 13 januari 2013 onderstreepte nog eens de dubbele zorg bij Baltard voor structuur en decoratie. Met een oog voor versiering, besteedde hij bijzondere aandacht aan de gietijzeren details. **Hij schilderde zelfs de details.**

Om het gebruik van klinknagels te vermijden (die hij onbetrouwbaar en als niet esthetisch beschouwde), koos Baltard grote driehoekige metalen haakjes om de structuur stijf te houden. Aan de hand van bouwkundige tekeningen, modellen, oude foto's, gravures, schilderijen, meubels, kreeg men tijdens de tentoonstelling een beeld van deze twee

facetten in het werk van Baltard: de kunstenaar die de decoratie's regelden van de Parijse kerken en de man die samen met Haussmann een nieuw gezicht gaf aan de hoofdstad van Frankrijk.

Vanaf het begin van de gebouwen, werden paviljoens van Baltard gezien als een meesterwerk van lichtheid en transparantie. Technisch gezien zijn deze constructies ook een triomf van de industriële architectuur. De paviljoens van Baltard bleken perfect te passen in het stedenbouwkundig plan die ontwikkeld door de Parijse prefect Haussmann. De opvattingen over deze moderne stroming in de architectuur worden later ook gedeeld in meerdere openbare gebouwen. Veel overdekte markten in Frankrijk hebben een gelijkaardige constructie.

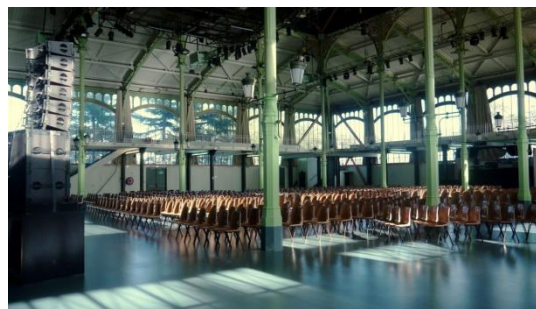
De National Library van architect Henri Labrouste (1859-1868) en vooral de schitterende slachthuizen van La Villette (1863-1867) zijn in deze geest uitgevoerd. Hoewel nog een laatste aanpassing werd uitgevoerd tussen 1935 en 1948 met de bouw van laatste twee paviljoens, bleek in de praktijk het ontwerp van Baltard toch ontoereikend. Rond 1950 werkten er meer dan 5000 mensen in de Hallen: winkeliers, handelaren, cafés en het dagelijkse volk. Maar in de loop van de vijftiger jaren raakte de Hallen steeds meer bedreigd. Het oppervlak bleek te beperkt, de handel raakte verstikt in permanente opstoppingen van bestelbusjes en aanvoermaterieel. Men (de instanties) verweet ook de marktkooplui een ongeschiktheid om te veranderen en aanpassingen te doen tot een moderner leven.

Op 6 januari 1959, na uitvoerige discussie besloot de Raad van Ministers dat er een overdracht zou gaan plaatsvinden naar Rungis en La Villette, naar de buitenwijken van Parijs. Ondanks een algemeen verzet tegen de sloop, werden het merendeel van de paviljoens toch in 1971 gesloopt, twee jaar na de opening van de nieuwe markt in Rungis.

Paviljoen Baltard

Slechts één paviljoen heeft de sloop overleefd en is gedemonteerd en weer opgebouwd in een buitenwijk van Parijs, aan de avenue Victor Hugo in Nogent-Sur-Marne.

Populair bij evenementen en nu voorzien in de kleuren van een echte swingende roktempel; Bekendheden traden hier al op zoals ZZ Top, Bob Marley, Thin Lizzy, UFO en anderen.

Hector Horeau (1801-1872)

Hector Horeau studeerde aan de Ecole des Beaux-Arts in Parijs en maakte tijdens zijn studiereizen onder meer waterverfschilderijen van de klassieke tempels van Egypte. Zijn materiële bijdrage aan de architectuur was relatief klein, het bleef beperkt tot papieren plannen, maar hij was bekend en blijft een prominente figuur in de geschiedenis van de architectuur. Het was een pionier in de kennis van gietijzeren architectuur. Deze kennis maakte hem tot een visionair, een verlichte geest op het gebied van vluchtige structuren. Lichte ijzeren structuren zijn uitstekend geschikt voor rondreizende volken, reizende theaters, circussen, kiosken, strandpaviljoens, tentoonstellingspaviljoens. Maar ook voor voedsel markten, glaspaleizen en kassen. Hij nam deel aan de London World Expo van 1851,

maar werd gediskwalificeerd omdat zijn project niet voldeed aan een van de voorwaarden om de bomen te sparen op Hyde Park. De winnaar Joseph Paxton met zijn Crystal Palace spaarde juist het groen en de bomen. De Engels architectuur, schilderachtig, integreert de natuur, terwijl bij de Franse rationele opvattingen spelen en het dikwijls tijd kost om dit concept te begrijpen. Hij werd ook gevraagd voor de bouw van de paviljoens op het terrein van de Hallen in 1845. Zijn plannen van meer dan 90 meter overspanning vragen om een zware draagstructuren maar zover was men toen nog lang niet. Vanwege de maakbaarheid sleepte Baltard eindelijk de opdracht in de wacht. Horeau bekritiseerde Baltard echter fel vanwege zijn verouderde opvattingen, en uiteindelijk kreeg Horeau zijn zin. Baltard kwam met nieuwe plannen, en het al gebouwde paviljoen werd afgebroken. Het probleem met de plannen van Horeau was dat men geen statische berekeningen loslaten op de constructies, die waren er toen nog niet. De weerbarstige Horeau besloot in 1856 naar Engeland te verhuizen, maar ook hier werd geen van zijn plannen gerealiseerd. Hij kwam in Engeland onder meer met het voorstel van een spoorwegtunnel onder het kanaal, dat Calais met Groot-Brittannië moest verbinden. Terug in Frankrijk nam hij 1871 deel aan de Commune van Parijs, een revolutionaire regering die heerste over de stad Parijs van 18 maart 1871 tot ze op 28 mei bloedig werd neergeslagen. Slechts enkele weken functioneerde hij als "hoofd van de gemeentelijke administratie en hygiënische zaken". Kort na de bloedige afloop werd hij gearresteerd en gevangen gezet in Versailles. Uiteindelijk is hij op 21 augustus 1872 in Parijs overleden.

Beroemd zijn de waterverftekeningen van Hector Horeau; Watercolours of Egypt uit 1838